

ПРЕДЛОГ

На основу члана 25. став 3. и члана 33. став 3. Закона о климатским променама („Службени гласник РС”, Број 26/21) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05- исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ

О ВРСТАМА АКТИВНОСТИ И ГАСОВИМА СА ЕФЕКТОМ СТАКЛЕНЕ БАШТЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом уредбом утврђују се врсте активности и гасови са ефектом стаклене баште за које оператер постројења прибавља дозволу за емисију гасова са ефектом стаклене баште и ваздухопловне активности и гасови са ефектом стаклене баште за које није потребно доставити план мониторинга.

Члан 2.

Одредбе ове уредбе примењују се на активности оператера постројења и оператера ваздухоплова које доводе до емисије гасова са ефектом стаклене баште (у даљем тексту: GHG).

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овој уредби имају следеће значење:

- 1) *геолошко складиштење GHG* јесте убрзавање праћено складиштењем токова CO₂ у подземне геолошке формације (складишни геопростор);
- 2) *хватање GHG* јесте хватање токова CO₂;
- 3) *комунални отпад* јесте комунални отпад у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;
- 4) *опасан отпад* јесте опасан одпад у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;
- 5) *сагоревање* јесте свака оксидација горива, без обзира на начин на који се користи топлота, електрична или механичка енергија произведена из овог процеса, као и

било које друге директно повезане делатности, укључујући и пречишћавање отпадних гасова;

6) *складишни геопростор* јесте простор одређеног волумена унутар геолошке формације који се користи за геолошко складиштење CO₂ и припадајућа постројења на површини као и постројења за убрзавање;

7) *ток CO₂* јесте проток супстанце који настаје процесом хватања CO₂;

8) *транспорт GHG* јесте транспорт CO₂ транспортним мрежама (цевоводима) од места хватања CO₂ до складишног геопростора.

II. ВРСТЕ АКТИВНОСТИ И GHG

Члан 4.

Врсте активности оператора постројења и GHG за које је потребно прибавити дозволу за емисију GHG дате су у Прилогу 1. – Врсте активности оператора постројења и GHG који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 5.

Ваздухопловне активности и GHG за које није потребно доставити план мониторинга, у складу са законом којим се уређују климатске промене дате су у Прилогу 2. – Ваздухопловне активности и GHG који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 6.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба члана 5. ове Уредбе које се примењују од 1. јануара 2023. године.

ПРИЛОГ 1

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ ОПЕРАТЕРА ПОСТРОЈЕЊА И GHG

Активности	GHG који се емитују приликом обављања активности
Сагоревања горива у постројењима са укупним номиналним топлотним улазом снаге изнад 20 MW (осим у постројењима за инсинерацију опасног или комуналног отпада)	Угљен-диоксид
Прерада минералног уља	Угљен-диоксид
Производња кокса	Угљен-диоксид
Печење или синтеровање металне руде (укључујући сулфидну руду), укључујући пелетизацију	Угљен-диоксид
Производња сировог гвожђа или челика (примарно или секундарно топљење) укључујући континуирано ливење, са капацитетом који прелази 2,5 t/сат	Угљен-диоксид
Производња и прерада ферозних метала (укључујући и феролегура) где је сагоревање јединица са номиналним термичким улазом већа од 20 MW. Обрада обухвата, између осталог, ваљаонице, догрејаче, пећи за каљење, ковачнице, ливнице, облагање, бајцовање	Угљен-диоксид

Производња примарног алуминијума	Угљен-диоксид и перфлуороугљеници
Производња секундарног алуминијума, где се врши сагоревање јединица са номиналним топлотним улазом већим од 20 MW	Угљен-диоксид
Производња и прерада обојених метала, укључујући производњу легура, рафинацију, ливење у ливници, итд, где сагоревање јединица са номиналним термичким улазом (укључујући горива која се користе као редукциона средства) прелази 20 MW	Угљен-диоксид
Производња цементног клинкера у ротационим пећима са производним капацитетом који прелази 500 t/дан, или у другим пећима, чији производни капацитети прелазе 50 t/дан	Угљен-диоксид
Производња креча или калцинација доломита или магнезита у ротационим пећима, или у другим пећима, чији производни капацитети прелазе 50 t/дан	Угљен-диоксид
Производња стакла укључујући стакlena влакна са капацитетом топљења који прелази 20 t/дан	Угљен-диоксид
Производња керамичких производа печенjem, а нарочито црепа, цигле, ватросталне опеке, плочица, камених производа или порцелана, са производним капацитетом који прелази 75 t/дан	Угљен-диоксид
Производња изолационог материјала од минералне вуне, користећи стакло, камен или шљаку са капацитетом топљења	Угљен-диоксид

који прелази 20 t/дан	
Сушење или калцинација гипса или производња гипсаних плоча и других гипсаних састава, где је сагоревање јединица са топлотним улазом већим од 20 MW	Угљен-диоксид
Производња пулпе од дрвета или других влакнастих материјала	Угљен-диоксид
Производња папира или картона са производним капацитетом који прелази 20 t/дан	Угљен-диоксид
Производња чаји, укључујући карбонизацију органских материја као што су уља, катрани, крекер и дестилација остатака, где је сагоревање јединице са номиналним топлотним улазом изнад 20 MW	Угљен-диоксид
Производња азотне киселине	Угљен-диоксид и азот-субоксид
Производња адипинске киселине	Угљен-диоксид и азот-субоксид
Производња глиоксала и глиоксилне киселине	Угљен-диоксид и азот-субоксид
Производња амонијака	Угљен-диоксид

Производња органских хемикалија у ринфузу крековањем, реформом, делимичном или потпуном оксидацијом или сличним процесима, са производним капацитетом који прелази 100 t/дан	Угљен-диоксид
Производња водоника (H_2) и синтетичког гаса реформом или парцијалном оксидацијом са производним капацитетом који прелази 25 t/дан	Угљен-диоксид
Производња соде (Na_2CO_3) и натријум бикарбоната ($NaHCO_3$)	Угљен-диоксид
Хватање GHG из постројења наведених у овом прилогу за сврхе транспорта и геолошког складиштења на места складиштења дозвољена прописима у складу са законом	Угљен-диоксид
Транспорт GHG гасовоима, ради геолошког складиштења на места складиштења дозвољена у складу са законом	Угљен-диоксид
Геолошко складиштење GHG у складишту на местима складиштења која су дозвољена у складу са законом	Угљен-диоксид

Постројења или делови постројења која се користе за истраживање, развој и тестирање нових производа и процеса и постројења која искључиво користе биомасу нису обухваћена овим прилогом, у складу са законом којим се уређују климатске промене.

Граничне вредности из овог прилога углавном се односе на производне капацитете или излазе. У случају када неколико активности потпада под исту врсту и врше се у истом постројењу, капацитети тих активности се сабирају.

Процењени топлотни улаз једног постројења израчунава се сабирањем процењених топлотних улаза свих техничких јединица које су његов део, а где се гориво сагорева унутар постројења. Ове јединице могу да обухвате све врсте котлова, горионика, турбина, грејача, индустријске пећи, пећи за спаљивање, калцинатора, пећи за сушење, пећи за

печење, сушара, мотора, ћелија за гориво, CLC јединице, бакље и термичка или каталитичка постројења за накнадно сагоревање. Јединице са номиналним топлотним улазом низим од 3 MW, као и јединице које искључиво раде на биомасу не узимају се у обзир за потребе овог прорачуна. Јединице које користе искључиво биомасу укључују и јединице које користе фосилна горива само приликом покретања и заустављања јединице.

Ако се утврди да је гранична вредност капацитета било које активности наведене у овом прилогу прекорачена у постројењу, све јединице у којима се сагоревају горива, осим јединица за инсинерацију опасног или комуналног отпада, обухваћене су дозволом за емисију GHG.

ПРИЛОГ 2

ВРСТЕ ВАЗДУХОПЛОВНИХ АКТИВНОСТИ И GHG ЗА КОЈЕ НИЈЕ ПОТРЕБНО
ДОСТАВИТИ ПЛАН МОНИТОРИНГА

Врсте ваздухопловних активности за које није потребно доставити план мониторинга:	Врсте GHG:
<p>Летови са слетањем у и полетањем из аеродрома које се налазе на територији Републике Србије и државе чланице Европске уније на коју се односи Уговор о функционисању Европске уније:</p> <p>1) летови који се обављају искључиво због превоза, по службеној дужности, владајућег монарха и чланова његове уже породице, шефа државе, председника и чланова владе, државе која није држава чланица Европске уније, искључујући Републику Србију, ако је то подржано са одговарајућим индикатором статуса у плану лета;</p> <p>2) војни летови који се обављају војним ваздухопловима, те царински и полицијски летови;</p> <p>3) летови везани уз потрагу и спашавање, летови у сврху гашења пожара, хуманитарни летови и летови за потребе хитне медицинске службе, које одобри одговарајући надлежни орган;</p> <p>4) летови који се обављају искључиво према правилима визуелног летења како је утврђено у Прилогу 2. Чикашке конвенције и пропису којим се уређује летење ваздухоплова у Републици Србији;</p> <p>5) летови који завршавају у аеродрому из које је предметни ваздухоплов полетео и током којих није било слетања;</p> <p>6) тренажни летови који се спроводе</p>	Угљен диоксид

искључиво ради стицања дозволе или лиценце ако се ради о летачкој посади те ако је то попраћено одговарајућом напоменом у плану лета, под условом да ти летови не служе за превоз путника и/или терета, нити за празни или технички лет ваздухоплова;

7) летови који се обављају искључиво у сврху научног истраживања или у сврху провере, тестирања или сертификања ваздухоплова, опреме ваздухоплова или земаљске опреме;

8) летови које обављају ваздухоплови чија је највећа сертифицирана узлетна маса испод 5700 кг;

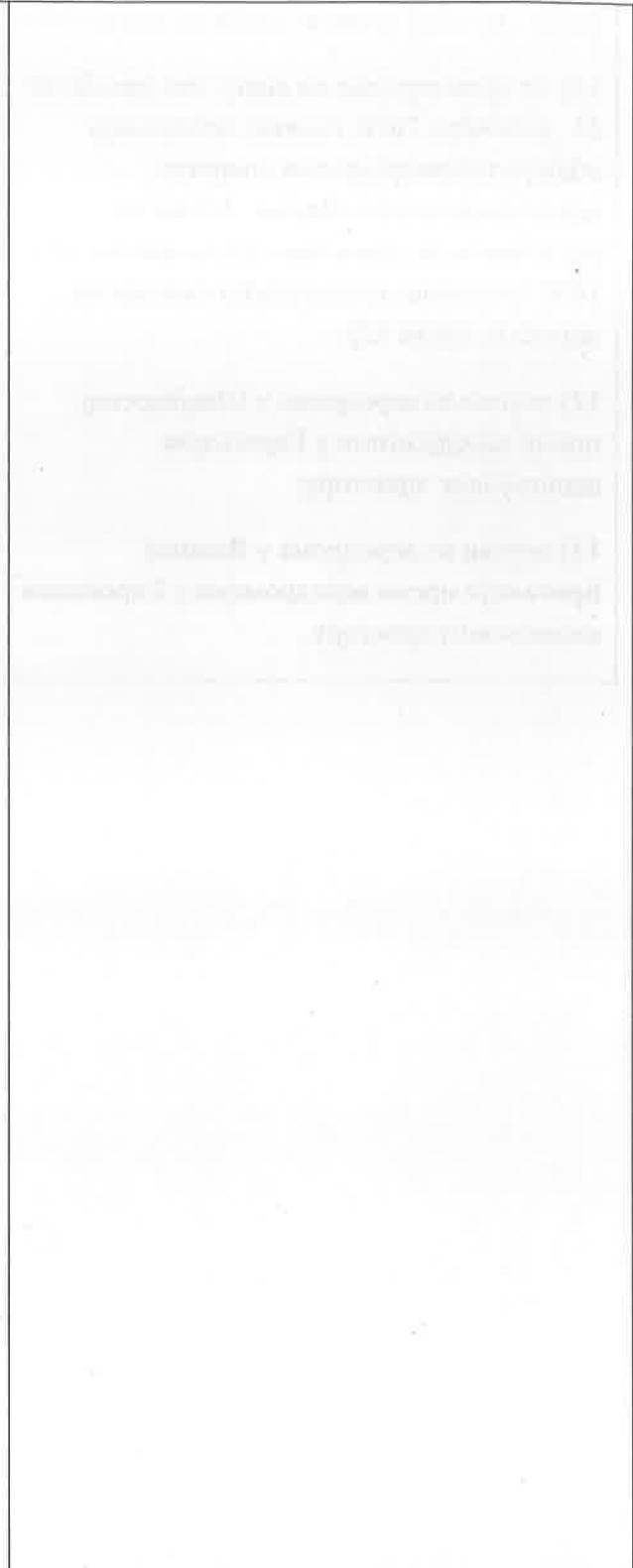
9) летови који се обављају у оквиру обавеза јавних служби, утврђених у пропису којим се уређује оперативна дозвола и заједничка правила за обављање јавног авио превоза на линијама где понуђени капацитети не прелазе 30.000 седишта годишње, и

10) летови ако их обавља оператор у комерцијалном ваздухопловном превозу:

- који оствари мање од 243 лета по периоду током три узастопна четвромесечна периода, или

- чије укупне годишње емисије из свих летова износе мање од 10.000 t.

Летови из тачке 12) и 13) или летови који се обављају искључиво ради превоза, по службеној дужности, владајућег монарха и чланова његове уже обitelji, шефа државе, предсједника и чланова влада Републике Србије и неке државе чланице Европске

уније, по овој тачки не смеју се искључити;

- 11) од дана ступања на снагу ове уредбе до 31. децембра 2030. године, летови које обавља некомерцијални оператор ваздухоплова који обавља летове са укупним годишњим емисијама мањим од 1000 t годишње (укључујући емисије из летова из тачке 12);
 - 12) летови из аеродрома у Швајцарској према аеродромима у Европском економском простору;
 - 13) летови из аеродрома у Великој Британији према аеродромима у Европском економском простору.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Правни основ за доношење овог прописа јесте члан 25. став 3. и члан 33. став 3. Закона о климатским променама („Службени гласник РС”, Број 26/21) као и члан 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05- исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон), којима је Влада Републике Србије овлашћена да пропише врсте активности и гасове са ефектом стаклене баште за које оператор постројења прибавља дозволу за емисију гасова са ефектом стаклене баште и ваздухопловним активностима и гасовима са ефектом стаклене баште за које није потребно доставити план мониторинга.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Овом уредбом се врши транспозиција Прилога 1. Директиве 2003/87/EZ Европског парламента и Савета од 13. октобра 2003 о успостављању система трговине емисионим јединицама гасова са ефектом стаклене баште унутар Уније и о изменама Директиве Савета 96/61/EZ (SL G EU, бр. 275; 25. 10.2 003, стр. 32 и други).

Предложеним прописом утврђују се врсте активности и гасови са ефектом стаклене баште (у даљем тексту: GHG) за које је потребно прибавити дозволу за емисију GHG баште у складу са Законом о климатским променама и ваздухопловне активности и GHG за које није потребно доставити план мониторинга (члан 1.).

Обим примене ове уредбе су активности оператора постројења и оператора ваздухоплова које доводе до емисије GHG (члан 2.).

Предлог уредбе садржи дефиниције следећих термина: геолошко складиштење GHG, хватање GHG, комунални отпад, опасан отпад, сагоревање, складишни геопростор, ток CO₂ и транспорт GHG (члан 3.).

Врсте активности оператора постројења и GHG за које оператор постројења прибавља дозволу за емисију GHG дате су у Прилогу 1. који је саставни део уредбе. Због потпуности транспозиције горе наведене Директиве у Прилогу 1. предвиђене су и активности хватања, транспорта и складиштења CO₂, иако Директива 2009/31/EZ Европског парламента и Савета од 23. маја 2009. о геолошком складиштењу угљен диоксида и о изменама Директиве Савета 85/337/EEZ, Директиве Европског парламента и Савета 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ и Уредбе (ЕЗ) бр. 1013/2006 још није пренесена у српски правни систем (члан 4. и Прилог 1.).

Чланом 79. став 1. Закона о климатским променама прописано је да ће се прописи на основу закона донети у року од годину дана од ступања на снагу закона. Закон је ступио на снагу 31.3.2021. године. У истом члану став 2. предвиђа да ће се прописи који се односе на оператере ваздухоплова донети до почетка примене одредба закона које се односе на оператере ваздухоплова, а то је по члану 77. закона 1. јануар 2023. године. Због тога је у предложену уредби предвиђено да се због рационалности у једноме пропису утврде активности из постројења за које оператер мора да прибави дозволу за емисије GHG (члан 25. закона) као и ваздухопловне активности за које оператеру ваздухоплова није потребно да достави план мониторинга на одобрење (члан 33. закона).

Закон о климатским променама у члану 76. прописује обавезу оператера постројења у којем се на дан ступања на снагу закона обавља активност из Прилога 1. предложене уредбе, да поднесе захтев за издавање дозволе за емисију GHG најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу предложене уредбе, као и прописа са којим се уређује мониторинг и извештавања о емисијама GHG и прописа којим се уређује верификација и акредитација верификатора извештаја о емисијама GHG.

Предложени пропис утврђује и ваздухопловне активности и GHG за које није потребно доставити план мониторинга, у складу са Законом о климатским променама. Те су активности дате у Прилогу 2. који је исто тако саставни део предложене уредбе (члан 5. и Прилог 2.).

Закон о климатским променама у члану 77. предвиђа да одредбе закона које се односе на оператере ваздухоплова почињу са применом од 1. јануара 2023 године. Због тога је у прелазним одредбама предложене уредбе предвиђено, да се члан 5. Уредбе и Прилог 2. (којим су утврђене ваздухопловне активности и GHG за које није потребно доставити план мониторинга) примењују од 1. јануара 2023. године.

Vacatio legis за предложену уредбу превићен је у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

III. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ПРОПИСА

За спровођење овог прописа нису потребна средства из буџета Републике Србије.